

חֲכַמַת שְׁלֵמָה מִחֲכַמַת כָּל בְּנֵי קָדָם וּמִכָּל חֲכַמַת מִצְרַיִם.

וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל אֲשְׁפּוּל, (במדבר יג) אֵלֶיךָ אֵינוֹן מִלֵּי אֲגָדָה, דְּרָשָׁה, דִּתְלִיין מִסְטָרָא דְמַהִימְנוּתָא. וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְגו', אוֹלְפִין מִתְמָן רְאִשֵׁי פְרָקִין, רְאִשֵׁי מְלִין, אֵינוֹן דְּבַנֵּי מַהִימְנוּתָא, חֲדָאן בְּמִלִין, וּמִתְבָּרְכֵן מְלִין בְּגוּייהוּ, וּמִסְתְּפִלָן שְׂרָשָׁא חֲדָא וְעִקְרָא חֲדָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּהוּ פְרוּדָא. אֵינוֹן דְּלֹא מִשְׁתַּפְּחֵי בְנֵי מַהִימְנוּתָא, וְלֹא אוֹלְפֵי אוּרִייתָא לְשָׁמָה, שׁוּין לֵיהּ לְמַהִימְנוּתָא בְּפְרוּדָא, הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב וַיִּשְׁאוּהוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, בְּפְרוּדָא. מַהוּ בְּמוֹט. פְּמָה דְאֵתָּא אָמַר (תהלים קכא) אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ. וּמִן הַרְמוּנִים וּמִן הַתְּאֲנִים, כִּלְאֵי שׁוּין לְהַנִּי מִלֵּי לְסִטְרָא אַחְרָא, לְסִטְרָא דְמִינְאֵי, לְסִטְרָא דְפְרוּדָא.

הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב וַיִּשְׁבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ. וַיִּשְׁבוּ, תִּיבִין לְסִטְרָא בִישָׂא, וְתִיבִין מְאָרְחָא דְקָשׁוּט. אָמַרִי, מְאִי אֲכַפְתָּ לָךְ. עַד יוֹמָא לֹא חֲמִינָא טַב לְעֵלְמָא, אַעֲמִלְנָא בָּהּ, בִּיתָא רִיקָם. יְתִיבְנָא בְּקִלְנָא דְעֵמָא, וְלֵהוּוּא עֵלְמָא מְאֵן יִזְפִּי וּמְאֵן יִיעוּל לְגוּוִיָּהּ, טַב לָךְ דְּלֹא אֲטַרְחֵנָא כּוּלֵי הָאֵי. (במדבר י"ג) וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ וְגו', הָא אַעֲמִלְנָא וְלֹאִינָא, בְּגִין לְמַנְדַּע חוּלְקָא דְהָהוּא עֵלְמָא. וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא, טַב הוּא הָהוּא עֵלְמָא עֵלְאָה, פְּמָה דִּידְעֵנָא בְּאוּרִייתָא, אָבֵל מְאֵן יְכִיל לְמַזְפֵּי בֵיהּ.

אָפֶס כִּי עֲזַב הָעָם, (במדבר יג) תִּקְיָה הוּא, דְּלֹא יִחְשִׁיב כָּל עֵלְמָא כָּלֵל, בְּגִין דִּיהָא לֵיהּ עוֹתָרָא סְגִיָא לְאֲשַׁתְּדֵלָא בֵיהּ, מְאֵן הוּא דִּיזְפִּי בָּהּ. וְדֹאֵי אָפֶס כִּי עֲזַב הָעָם הַיּוֹשֵׁב בְּאָרֶץ, מְאֵן דְּבַעֵי לְמַזְפֵּי בָּהּ, בְּעֵי לְמַהוּי תִּקְיָה בְּעוֹתָרָא, פְּמָה דְאֵתָּא אָמַר (משלי יח) וְעֲשִׂיר

מִשָּׁם זְמוּרָה וְגו', לּוּמְדִים מִשָּׁם רְאִשֵׁי פְרָקִים, רְאִשֵׁי דְבָרִים, אוֹתָם שְׂבָנֵי הָאֲמוּנָה שְׂמַחִים בְּדְבָרִים, וּמִתְבָּרְכִים דְבָרִים בְּתוֹכָם, וּמִסְתְּפִלִים שְׂרָשָׁא אֶחָד וְעִקְרָא אֶחָד, וְלֹא נִמְצָא בְּהֶם פְרוּדָא. אוֹתָם שְׂלֹא נִמְצָאִים בְּנֵי אֲמוּנָה וְלֹא לּוּמְדִים תּוֹרָה לְשָׁמָה, שְׁמִים אֵת הָאֲמוּנָה בְּפְרוּדָא. זְהוּ שְׂפִתּוֹב וַיִּשְׁאֹהוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, בְּפְרוּדָא. מַהוּ בְּמוֹט? כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (תהלים קכא) אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ. וּמִן הַרְמוּנִים וּמִן הַתְּאֲנִים, הַכֹּל שׁוּים לְדְבָרִים אֵלֶּה לְצַד אַחַר, לְצַד הַמִּינִים, לְצַד הַפְרוּדָא.

זְהוּ שְׂפִתּוֹב וַיִּשְׁבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ. וַיִּשְׁבוּ, שְׂבִים לְצַד הָרַע וְשְׂבִים מִדְּרָךְ הָאֲמַת. אוֹמְרִים, מַה אֲכַפְתָּ לָנוּ? עַד הַיּוֹם לֹא רְאִינוּ טוֹב לְעוֹלָם. עֲמִלְנוּ בָּהּ, הַפִּתִּי רִיק, יִשְׁכְּנוּ בְּקִלּוֹן בְּעָם, וְלֹאֹתוֹ עוֹלָם מִי יִזְכֶּה וּמִי יִכְנָס לְתוֹכוֹ? טוֹב לָנוּ שְׂלֹא טַרְחֵנוּ כָּל זֶה. וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ וְגו', הָרִי עֲמִלְנוּ וְעִפְנוּ בְּשִׁבִיל לְדַעַת חֵלֶק אוֹתוֹ עוֹלָם. וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא, טוֹב הוּא אוֹתוֹ עוֹלָם עֲלִיוֹן, כְּמוֹ שְׂיַדְעֵנוּ בְּתוֹרָה, אָבֵל מִי יְכוּל לְזַכּוֹת בּוֹ?

אָפֶס כִּי עֲזַב הָעָם, תִּקְיָה הוּא, שְׂלֹא יִחְשִׁיב כָּל הָעוֹלָם כָּלֵל, מִשּׁוֹם שְׂיִהִיָּה לוֹ עֶשֶׂר רַב לְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹ, מִי הוּא שְׂיִזְכֶּה בָּהּ? וְדֹאֵי אָפֶס כִּי עֲזַב הָעָם הַיּוֹשֵׁב בְּאָרֶץ. מִי שְׂרוּצָה לְזַכּוֹת בָּהּ, צְרִיף לְהִיּוֹת חֲזָק בְּעֶשֶׂר, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (משלי יח) וְעֲשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת. וְהַעֲרִים גְּדֹלַת בְּצֻרוֹת, בְּתִים מְלֵאִים כָּל טוֹב שְׂלֹא יִחְסְרוּ מֵהַכֵּל. וְעַם כָּל זֶה, וְגַם לְדֵי הַעֲנָק רְאִינוּ שָׁם, צְרִיף גִּוְרָא חֲזָק, גְּבוּרָא כְּאִרִי. (שִׁמְצָא שָׁם

משלי יח) וְעֲשִׂיר